

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

Development of a Program to Enhance Teacher's Competency on Classroom Management for Schools under Nakhonratchasima Primary Educational Area Office 7

นิภาภรณ์ ชัยโพธิ์กลาง¹ และ ศิวะกรณ์ กฤษสุวรรณ²
Nipaporn Saiphoklang¹ and Sivakorn Krissanasuwan²

บทคัดย่อ

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 3) พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยดำเนินการแบ่งเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนประจำชั้น จำนวนทั้งสิ้น 322 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโปรแกรม 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ และ 25 ตัวชี้วัด คือ 1) การจัดบรรยากาศ

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Student in Educational Administration and Development Program, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer, Department Education Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน มี 5 ตัวชี้วัด 2) ด้านการกำกับดูแลชั้นเรียน มี 7 ตัวชี้วัด 3) ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา มี 4 ตัวชี้วัด 4) การส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน มี 6 ตัวชี้วัด 5) ความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มี 5 ตัวชี้วัด ซึ่งทุกองค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ในสถานศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

3. ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา พบว่า มีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้ ระดับมากที่สุด

คำสำคัญ โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครู การบริหารจัดการชั้นเรียน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the factors and competency indicators of teacher's classroom management in schools under Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 7, 2) to study the current state and desirable conditions of teacher's classroom management competency in schools under Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 7 and, 3) to develop the program for enhancing teacher's classroom management competency in schools under Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 7. The research was of the research and development type. It was divided into 3 phases. Phase 1 dealt with the study of the factors and competency indicators of teacher's classroom management; the informant group consisted of 5 certified scholars. The research instrument was an evaluation form. The statistics used for analyzing data were the mean and standard deviation. Phase 2 dealt with the study of the current state and desirable conditions of teacher's classroom management competency; the sample consisted of 322 homeroom teachers. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for analyzing data were the mean and standard deviation. Phase 3 dealt with development of the program for enhancing the teacher's classroom management competency. The

informant group consisted of 7 certified scholars. The research instrument was an evaluation form. The statistics used for analyzing data were the mean, and standard deviation.

The results of the study were as follows:

1. The synthesis of the factors and indicators of the teacher's classroom management competency revealed 5 factors and 25 indicators. They were 1) atmosphere arrangement that contributes to the learner's learning, happiness and safety; with 5 indicators; 2) classroom directing; with 7 indicators; 3) organizing the data and information of the class/course; with 4 indicators; 4) promoting positive behaviors between the teacher and the students; with 6 indicators; 5) convenience in organizing learning activities; with 5 indicators. Every factor and indicator had the suitability at a highest level and had the possibility at a highest level.

2. The analysis of the current state and desirable conditions of the teacher's classroom management competency revealed that the current state of the teacher's classroom management competency in schools under Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 7, as a whole, was at a high level ($\bar{X} = 3.80$). Considered by aspect, every aspect was at a high level. Regarding the desirable conditions of the teacher's classroom management competency in schools under Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 7, as a whole, they were at a highest level ($\bar{X} = 4.63$). Considered by aspect, every aspect was at a highest level ($\bar{X} = 4.63$).

3. The program developed for enhancing teacher's classroom management competency in schools under Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 7, as evaluated by 7 certified scholars, had the suitability at a highest level and possibility at a highest level.

Keywords: Program for enhancing teacher's competency, Classroom management

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้และความเจริญของบุคคลและสังคม จึงนับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ คุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 9 ที่ทรงพระราชทานเกี่ยวกับการศึกษาไว้ว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว” (สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540: 1) ในภาพรวมของประเทศช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทย ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้บุคคลและสังคมปรับตัวตามไม่ทัน ส่งผลให้เกิดความไม่สมดุลของการพัฒนาในหลายลักษณะ วิชาชีพครู จึงมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นวิชาชีพในการพัฒนาคนให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้ชี้นำสังคมได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556: 3-4)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24(5) กำหนดว่า “ให้สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้” และกำหนดไว้ในมาตรา 30 ระบุให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอน สามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ในส่วนของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นเลิศ โดยที่ ‘ความเป็นเลิศ’ ของสถานศึกษาสามารถวัดได้จากเกณฑ์มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 6 มาตรฐานและ ในการทำให้ ‘คุณภาพผู้เรียน’ เกิดความเป็นเลิศสถานศึกษาจำเป็นต้องมีกระบวนการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555) ที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารและสถานศึกษาซึ่งครูมีบทบาทสำคัญในการทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอน มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ในฐานะเป็นองค์กรกลาง ในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงกำหนดสมรรถนะด้านคุณภาพการ ปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) สมรรถนะหลัก คือ การมุ่ง ผลสัมฤทธิ์การบริการที่ดี การพัฒนาตนเองและการทำงานเป็นทีม และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน คือ การ ออกแบบการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการชั้นเรียน ใช้เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการให้ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีและเลื่อนวิทยฐานะ ซึ่งครูที่ขอมีและเลื่อนวิทยฐานะจะต้องผ่านการ ประเมินด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากสมรรถนะการปฏิบัติงานที่เกิดประสิทธิภาพต่อการ จัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2549: 242, 255, 276, 301) และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้กำหนดให้สมรรถนะมี 2 ประเภทคือสมรรถนะหลัก(Core Competencies) เป็นสมรรถนะที่จำเป็นในทุกๆส่วนขององค์กรและ บุคลากรทุกระดับสามารถแสดงคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลและสามารถแยกระดับของผู้ที่มีผลงานการ ปฏิบัติงานดีปานกลางและสูงออกจากกัน และสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงาน (Job-related Competencies) เป็นความรู้เฉพาะทางและทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่หนึ่งๆ สามารถพัฒนาได้จากการฝึกอบรมและจาก ประสบการณ์การทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2548: 10-11)

สมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียนอาศัยแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2549: 411-412)

ที่กำหนดให้การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นสมรรถนะประจำสายงานของครูด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน หมายถึง มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนมีการตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้และปลอดภัยอยู่เสมอ 2) จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา หมายถึง มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเอกสารประจำชั้นเรียนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบันและมีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ 3) การกำกับดูแลชั้นเรียน หมายถึง มีการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎกติกา ข้อตกลงในชั้นเรียนแก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียนและมีการประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียนและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2549: 450)

ปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษายังไม่มีความชัดเจนและไม่เป็นไปตามความต้องการของครูผู้สอนเท่าที่ควร มีเพียงคู่มือการประเมินสมรรถนะครูที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบประเมินครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และเพื่อประเมินการปฏิบัติงานประจำปีเท่านั้น แต่คู่มือที่มียังขาดรายละเอียดถึงวิธีการขั้นตอนการปฏิบัติในการได้มาของแต่ละตัวบ่งชี้ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มงานวิจัยสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งสรุปในภาพรวมว่าการพัฒนาครูนั้นยังขาดระบบการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการพัฒนาครูจึงไม่มีคุณภาพและมาตรฐานที่ชัดเจนหลักสูตรและเนื้อหาไม่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาดตนเองของครู เน้นหลักการทฤษฎีมากกว่าการได้ลงมือปฏิบัติ ทำให้ครูไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการอบรมได้ ขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องหลักการอบรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556: 80) การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนหรือไม่นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีโปรแกรมการพัฒนาที่มีคุณภาพซึ่งสามารถบอกรายละเอียดของขั้นตอนวิธีการไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้เข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพดังนั้นจะเห็นได้ว่าโปรแกรมการพัฒนาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการที่จะบอกให้ผู้ปฏิบัติได้รับรู้ถึงขั้นตอนวิธีการในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาและนำไปในทิศทางที่ต้องการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มุ่งเน้นให้ความสำคัญโดยกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์กรคือ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบเป็นอันดับแรกโดย เน้นให้ครูมีทักษะในตนเองที่บ่งบอกถึงทักษะ 3 ประการคือ KPP (Knowledge Process Product) เน้นให้ผลผลิตของบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานตามจุดเน้นดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้มีการกำหนดให้มีระบบการพัฒนาที่เน้นสมรรถนะ (Teachers and Personals Competency) ซึ่งหมายถึงความสามารถในการฝึกความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) แรงจูงใจ (Motivation) ทักษะคติ (Attitude) และคุณลักษณะส่วนตัวของบุคลากรเข้าด้วยกันแล้วแสดงออกในเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงาน

ในบทบาทหน้าที่อย่างโดดเด่นและมีประสิทธิภาพ (สค.บศ. 2550) ดังนั้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยสมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นสมรรถนะหนึ่งที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดเป็นสมรรถนะประจำสายงานเพื่อใช้ในการประเมินสมรรถนะของครู (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2549: 242, 255, 276, 301) ซึ่งครูในฐานะที่เป็นปัจจัยหลักของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาครูจึงควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดต่อไป

จากความสำคัญและความเป็นมาของสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยมีมุ่งศึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน 2) ด้านการกำกับดูแลชั้นเรียน 3) ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา 4) การส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน 5) ความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อใช้ในการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะในการบริหารจัดการชั้นเรียนด้วยตัวเองจนนำไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ สามารถทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างเข้มแข็งจริงจังและดำเนินงานด้านการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบความสอดคล้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่ ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 2 คน ครูที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่าจำนวน 2 คน และครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปสาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา จำนวน 1 คน

1.2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

1.2.1 ประชากรได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2,100 คน จาก 228 โรงเรียน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 322 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554: 43) และใช้เทคนิคการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ดังนี้

1) ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากเป็นโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

2) ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบร้อยละจากจำนวนครูในแต่ละโรงเรียนที่จับสลากได้

1.3 การศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

1.3.1 ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา จากสถานศึกษาที่เป็นที่ยอมรับและเป็นแบบวิธปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ที่ได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษาแบบอย่างในการบริหารจัดการชั้นเรียนหรือเป็นโรงเรียนที่มีผลงานดีเยี่ยม ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

1) โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการสอบ O-NET สูงกว่าระดับชาติ ปีการศึกษา 2559

2) เป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาของสำนักงานมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่ 3 ในระดับดีขึ้นไป ทุกด้านและเป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

3) เป็นโรงเรียนที่ส่งเสริม ครูผู้สอน บุคลากรและผู้เรียนให้มีคุณภาพตามสนามการแข่งขันต่างๆ และครูได้รับรางวัลด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

1.3.2 ประเมินการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ยืนยันความเหมาะสมความเป็นไปได้โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 เป็นแบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของ Likert โดยแต่ละข้อคำถามมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับปฏิบัติสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับปฏิบัติสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาก
- 3 หมายถึง มีระดับปฏิบัติสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับปฏิบัติสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับปฏิบัติสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 เป็นแบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาขึ้นโดยการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องขององค์ประกอบโปรแกรมแล้วกำหนดประเด็นสำคัญที่จะประเมินจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแล้วนำมาสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมประเด็น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การส่งเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

3.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้ทรงคุณวุฒิ

3.1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมด้วยแบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมและความเป็นไปได้ส่งให้กับผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คนด้วยตนเอง

3.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมแบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมและความเป็นไปได้คืนจากผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อพิจารณาระดับความสอดคล้อง

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา โดยใช้เกณฑ์รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากขึ้นไป ถือว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดนั้นๆ ใช้ได้แล้วสรุปเพื่อรวบรวมองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา

3.2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

3.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมแบบสอบถามจัดส่งถึงครูผู้สอน โดยการเก็บข้อมูลได้ดำเนินการ ดังนี้

3.2.2.1 ไปแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองสถานศึกษาที่อยู่ใกล้เคียง จำนวน 150 ฉบับ ได้รับกลับครบทุกฉบับ

3.2.2.2 ฝากไว้ที่กล่องรับหนังสือของแต่ละโรงเรียนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ถึงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 172 ฉบับ และประสานงานด้วยการใช้โทรศัพท์กำกับติดตามแล้วให้นำส่งคืนผู้วิจัยด้วยวิธีการฝากไว้ที่กล่องรับหนังสือ ได้รับกลับจำนวน 145 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.30

3.2.2.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่เหลือด้วยตนเองเพิ่มเติมจนครบ

3.2.2.4 รวบรวมแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3.3 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

3.3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือจากคณะศึกษาศาสตร์ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือเค้าโครงวิทยานิพนธ์และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้การสัมภาษณ์

3.3.3 ประสานผู้ทรงคุณวุฒิทางโทรศัพท์เพื่อขออนัดหมายวันและเวลาสัมภาษณ์

3.3.4 ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่นัดหมาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบ และตัวชี้วัดโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 7

ผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบ และตัวชี้วัดการพัฒนาโปรแกรมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 7 ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา

ข้อ	องค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน	4.57	0.52	มากที่สุด	4.49	0.51	มาก
2	ด้านการกำกับดูแลชั้นเรียน	4.83	0.34	มากที่สุด	4.64	0.51	มากที่สุด
3	ด้านจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา	4.76	0.49	มากที่สุด	4.56	0.51	มากที่สุด
4	ด้านการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน	4.73	0.50	มากที่สุด	4.69	0.51	มากที่สุด
5	ด้านความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.82	0.39	มากที่สุด	4.58	0.57	มากที่สุด
โดยรวมทุกองค์ประกอบ		4.74	0.45	มากที่สุด	4.59	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 1 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับองค์ประกอบการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 7 ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน ด้านการกำกับดูแลชั้นเรียน ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา การส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน ความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเหมาะสมโดยรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$,S.D. = 0.45) และมีความเป็นไปได้โดยรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$,S.D. = 0.52)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ สมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 7

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 7 จากขนาดกลุ่มตัวอย่าง 322 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยส่วนรวมและเป็นรายด้าน

องค์ประกอบโปรแกรมการพัฒนาคู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน	3.78	0.69	มาก	4.59	0.65	มากที่สุด
2. ด้านการกำกับดูแลชั้นเรียน	3.77	0.68	มาก	4.61	0.67	มากที่สุด
3. ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา	3.84	0.65	มาก	4.65	0.61	มากที่สุด
4. ด้านการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน	3.71	0.78	มาก	4.63	0.60	มากที่สุด
5. ด้านความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.90	0.65	มาก	4.67	0.61	มากที่สุด
รวม	3.80	0.69	มาก	4.63	0.63	มากที่สุด

จากตาราง 2 สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$,S.D. = 0.69) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$,S.D. = 0.63) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม	4.67	0.52	มากที่สุด	4.64	0.50	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม	4.79	0.44	มากที่สุด	4.50	0.53	มากที่สุด
3. เป้าหมาย	4.79	0.57	มากที่สุด	4.64	0.64	มากที่สุด
4. รูปแบบและวิธีการพัฒนา	4.62	0.69	มากที่สุด	4.43	0.60	มาก
5. โครงสร้างของโปรแกรม	4.68	0.61	มากที่สุด	4.46	0.60	มาก
6. เนื้อหา	4.71	0.53	มากที่สุด	4.48	0.63	มาก
7. แนวการจัดกิจกรรม	4.61	0.65	มากที่สุด	4.47	0.59	มาก

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8. เทคนิคและเครื่องมือ	4.75	0.51	มากที่สุด	4.46	0.60	มาก
9. การประเมินผล	4.68	0.59	มากที่สุด	4.54	0.55	มากที่สุด
โดยรวม	4.70	0.57	มากที่สุด	4.52	0.58	มากที่สุด

จากตาราง 3 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 7 ทั้ง 9 ส่วน ประกอบด้วย 1) ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เป้าหมาย 4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 5) โครงสร้างของโปรแกรม 6) เนื้อหา 7) แนวการจัดกิจกรรม 8) เทคนิคและเครื่องมือ และ 9) การประเมินผล มีความเหมาะสมโดยรวมทุกส่วนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$,S.D. = 0.57) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$,S.D. = 0.58)

อภิปรายผล

1 .การสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน 2) ด้านการกำกับดูแลชั้นเรียน 3) ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา 4) การส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน 5) ความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1.1 ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน

การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนต้องมีลักษณะทางกายภาพที่อำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สร้างความสนใจใฝ่รู้และศรัทธาต่อการเรียน นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนักเรียนและระหว่างครูกับนักเรียน ความรักและศรัทธาที่ครูและนักเรียนมีต่อกัน การเรียนที่รื่นรมย์ปราศจากความกลัวและวิตกกังวล สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ได้ดี (สุนน อมรวิวัฒน์, 2530)

1.2 ด้านการกำกับดูแลชั้นเรียน

เป็นการที่ครูจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกาข้อตกลงในชั้นเรียน มีวิธีการ และกำหนดการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนด้านระเบียบวินัย ดำเนินกิจกรรมที่น่าสนใจ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนโดยการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด เอาใจใส่ผู้เรียนในระหว่างเรียน และมีการประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียนและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา (ศักดิ์ ปาณะกุล และคณะ, 2549)

1.3 ด้านจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา

การทำข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญต่อการจัดการในทุกๆด้าน ดังนั้นหน่วยงานจึงจำเป็นต้องจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ สามารถเรียกใช้ข้อมูลได้อย่างฉับไวทันต่อเหตุการณ์ ถ้าหน่วยงานใด

มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่การที่จะประสบความสำเร็จสูงสุดในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายได้ไม่ยากนัก การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล และเอกสารประจำชั้นเรียนอย่างถูกต้อง ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน และมีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2542)

1.4 ด้านการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน

ครูที่ใช้การสร้างพฤติกรรมเชิงบวกจะให้เกียรติ เกื้อกูล คำจูง และให้กำลังใจนักเรียน จะเข้าใจว่าทำไมเด็กถึงมีพฤติกรรมบางอย่าง หรือมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ครูจะเข้าใจเด็กมองตัวเองอย่างไร ซึ่งอาจเป็นเหตุผลของการมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้ การสร้างพฤติกรรมเชิงบวกที่มีรากฐานบนความเข้าใจและเข้าถึงความรู้สึก ทำให้นักเรียนไว้วางใจครูและมองการยอมรับของครูว่าเป็นสิ่งมีค่า และการสร้างวินัยที่สมอบต้นเสมอปลาย พฤติกรรมที่เป็นปัญหาก็จะลดลง (สมบัติ ตาปัญญา, 2549)

1.5 ด้านความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เป็นการวางแผนและจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน มีการใช้เทคโนโลยีและสื่อวัตกรรมการสื่อคล้องกับเนื้อหาบทเรียน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน และช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น นักเรียนเกิดความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้ กระบวนการดำเนินการในชั้นเรียน ประกอบด้วย 1) การเตรียมการ 2) การวางแผนจัดการ 3) การดำเนินการในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการจัดการเรียนการสอน (สันติ บุญภิรมย์, 2557)

ครู คือผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งความรู้ในการจัดการ เรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะต้องมีความสามารถที่จะค้นพบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน เป็นแหล่งความรู้ที่ทรงคุณค่าของผู้เรียนและสามารถค้นคว้าหาข้อวิสัย อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน สิ่งที่สำคัญที่สุด คือความเต็มใจของครูที่จะช่วยเหลือโดยไม่มีเงื่อนไข ครูจะให้ทุกอย่างแก่ผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นความเชี่ยวชาญ ความรู้ เจตคติ และการฝึกฝน โดยผู้เรียนมีอิสระที่จะรับหรือไม่รับการให้นั้นก็ได (สิริพร ศรีสมวงษ์, 2549)

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครราชสีมา เขต 7 พบว่าสภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา โดยรวมทุกองค์ประกอบและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย จะได้ดังนี้ 1) ด้านการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน 2) ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา 3) ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน 4) ด้านการกำกับดูแลชั้นเรียน 5) ด้านความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับ สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัด จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาโดยรวมทุกองค์ประกอบและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย จะได้ดังนี้ 1) ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา 2) ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน 3) ด้านการกำกับดูแลชั้นเรียน 4) ด้านความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5) ด้านการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน

ที่ผลปรากฏเช่นนี้เพราะกระทรวงศึกษาธิการ (2554: 5-10) ได้กำหนดกรอบมาตรฐานในการพัฒนาเด็กนักเรียนในระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นบุคลากรของชาติที่มีความรู้ ความสามารถในการปรับตัว ช่วยเหลือตนเอง และมีทักษะชีวิตที่ดีมีความสุขเป็นที่พึงของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติได้ จึงทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชาทางครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ให้มีความสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในการพัฒนาผู้เรียนวิชาชีพครูออกไปเป็นบุคลากรทางการศึกษา สรุปได้ว่าครูควรจะมีสมรรถนะความเป็นมืออาชีพ ด้วยการเรียนรู้ให้ครอบคลุมในหมวดวิชาต่าง ๆ ได้แก่ วิชาศึกษาทั่วไป เช่น คุณธรรม จริยธรรม สิ่งแวดล้อม สังคมและเศรษฐกิจ เป็นต้น วิชาชีพครูเช่น ความรู้วิชาชีพครู การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบและการจัดการเรียนรู้ การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา และวิชาเฉพาะด้าน เช่น วิชาเอกการประถมศึกษา หรือภาษาไทยที่ต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชา และมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548: 25) ที่ให้กรอบแนวคิดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ว่า ประกอบด้วยการบริหารจัดการห้องเรียน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัย ภาษาและเทคโนโลยี การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และความเป็นครู นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Hamdan และคณะ (2010: 610) ที่ทำการวิจัยเรื่องการทดสอบสมรรถนะการสอนของครูชาวมาเลเซียในโรงเรียน และพบว่าสมรรถนะการสอนของครูโดยรวมและด้านการให้ความสำคัญกับนักเรียนอยู่ในระดับมาก

3. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 9 ส่วน ได้แก่ 1) ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เป้าหมาย 4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 5) โครงสร้างของโปรแกรม 6) เนื้อหา 7) แนวการจัดกิจกรรม 8) เทคนิคและเครื่องมือ และ 9) การประเมินผล และขอบข่ายเนื้อหาแบ่งออก 5 Module ได้แก่ 1.การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน 2. ด้านการกำกับดูแลชั้นเรียน 3. ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา 4.การส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน และ 5. ความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีแนวการจัดกิจกรรมคือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต การเรียนรู้เป็นกลุ่ม การระดมสมอง การศึกษาฐาน และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สำหรับเทคนิคและเครื่องมือ ได้แก่ เอกสารประกอบโปรแกรม ใบกิจกรรมทดสอบความเข้าใจ และแบบประเมิน ส่วนการประเมินผล ประกอบด้วยประเมินตนเองก่อนระหว่างและหลังการพัฒนา ประเมินการทำกิจกรรมตามกำหนด ประเมินความสนใจและตั้งใจในการศึกษาด้วยตนเอง ประเมินการซักถาม และการให้ข้อคิดเห็น ประเมินการรายงานอบรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และโปรแกรมฯ ได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของโปรแกรม พบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ ระดับมากที่สุด การที่ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา ผู้วิจัยยึดตามแนวคิดของสุวิมล ว่องวานิช (2544: 16) ที่ให้ความหมายของโปรแกรมว่า หมายถึงระบบโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ออกแบบมาเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกันเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความรู้และทักษะใน

การปฏิบัติงานของครู ซึ่งในการพัฒนาโปรแกรมครั้งนี้ก็เพื่อเพิ่มเติมความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูในด้านการออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้วิจัยยังได้ศึกษาองค์ประกอบของโปรแกรมและขอขยายเนื้อหาของโปรแกรมตามแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการหลายๆท่าน สรุปได้องค์ประกอบของโปรแกรมทั้งหมด 9 ส่วน จึงได้ดำเนินการสร้างโปรแกรมที่ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญของโปรแกรมวัตถุประสงค์ของโปรแกรม เป้าหมาย รูปแบบและวิธีการพัฒนา โครงสร้างของโปรแกรม เนื้อหา แนวการจัดกิจกรรม เทคนิคและเครื่องมือ และการประเมินผล (ปริญญญา มีสุข, 2552: 18 ; Kanaya and McMillan, 2005: 56) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ธนนันต์ ดิยง (2556: 115) ที่ได้ศึกษาโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน ประกอบด้วย 1) หลักการของโปรแกรม 2) จุดหมายของโปรแกรม 3) สมรรถนะที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นตามจุดมุ่งหมายของโปรแกรม 4) สารที่ใช้พัฒนา 5) กิจกรรมที่ใช้พัฒนา และ 6) แนวทางการประเมินผลตามโปรแกรม โดยโปรแกรมได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญว่า เป็นโปรแกรมที่มีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้ มีความสมเหตุสมผล และมีความถูกต้องแม่นยำ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน อยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาด้านการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน

1.2 ด้านสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการสูงสุดคือ ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีแผนการดำเนินงาน กำหนดนโยบายการจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาและเป็นแนวทางในการดำเนินงานในด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการชั้นเรียนทั้ง 5 ด้าน ไปใช้ในการบริหารงาน ด้านพัฒนาการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.4 หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดการฝึกอบรมและการเข้าร่วมสัมมนา จัดประชุม เพื่อให้ครูผู้สอนมีคุณภาพตามสมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษาดำรง
อื่นในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการ
ชั้นเรียนในสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์หลังจากการนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการ
จัดการชั้นเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ไปใช้ในการ
บริหารงานในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ธนานันต์ ดียิ่ง. (2556). *โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวัดและประเมินผล*
ในชั้นเรียน. วิทยานิพนธ์ ปรัชญา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2530) *การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
โอเดียนสโตร์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557) *การบริหารจัดการในห้องเรียน*. กรุงเทพฯ : ทริบเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- สมบัติ ตาปัญญา. (2549) *รายงานการสำรวจทัศนคติต่อการสร้างวินัยเชิงบวกและพฤติกรรมในการสร้างวินัย*
ของครูต่อนักเรียน. ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *ข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา*.
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). *คู่มือสมรรถนะข้าราชการพลเรือนไทย*. กรุงเทพฯ :
พี.เอ.ลีฟวิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2549). *กฎหมายและหนังสือเวียน ก.ค.ศ.*
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*
พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (2542). *การประกันคุณภาพการศึกษาระบบสามัญศึกษาเล่ม 1 ระบบการ*
ประกันคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา.กรุงเทพมหานคร.หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ.